

▲ *Vostè, que ha viscut Ràdio 4 des del començament, creu que amb el PSOE les coses eren diferents o si fa no fa feien el mateix que ara pot fer el PP?*

— Jo crec que si alguna cosa hem tingut de bo a Ràdio 4 al llarg de la nostra història és que amb tots els governs que hi ha hagut, des de l'UCD al PP passant pel PSOE, mai no hem tingut un control ideològic important, sempre hem pogut dir el que hem volgut, probablement perquè la nostra audiència és petita. Potser l'únic que pugui passar és que davant d'un govern de dretes s'accentui més el fenomen de l'autocensura, però jo no diria que aquest sigui el cas. Ràdio 4 està una mica menystinguda per tothom, mai cap dels directors que hem tingut ha fet una política decidida i ferma de reivindicació de Ràdio 4, i ara suposo que encara menys, perquè la gent que ha vingut és més jove i tampoc ha conegut amb profunditat tot el procés. Tots aquests condicionants fan que avui ningú aixequi la bandera per Ràdio 4, ni tan sols a la societat civil, i això és el que a mi em té més perplexa.

▲ *De fet, en un parell d'ocasions ha estat en perill d'extinció, no?*

— I hi continua estant! Perquè és una emissora que viu a redós del pressupost de Ràdio Nacional, i per tant és esquifit, i això fa que no puguem competir amb un mínim d'igualtat de condicions amb la resta d'emissores del país. L'únic que passa és que quan es diu que la tanquen, doncs aleshores sempre surten els polítics cridant que no podem perdre Ràdio 4. Però més enllà de les bones paraules no hi ha hagut un gest decidit. Al contrari, ens han posat pals a les rodes creant-nos una emissora nova.

▲ *Vol dir la COM?*

— Sí, és clar, no me n'haig d'amagar. I ho fan justament els d'esquerres, els que són més pròxims a la ideologia de la majoria dels que treballem a Ràdio 4. La gent d'esquerres ens abandona a la nostra sort i crea la COM, per competir evidentment amb Catalunya Ràdio. Van poder potenciar Ràdio 4 i no ho van fer.

▲ *En general, com veu la salut de les ràdios públiques?*

— Doncs malament... però de totes, eh? Jo tinc la sensació que en un moment es fa un avenç espectacular, i que, com els crancs, es fan dos passos endavant i un enrera. I em temo que en aquests moments les ràdios i televisions públiques estem una mica en aquest període de pas enrera: hi ha un excessiu control del poder

IVAN G. COSTA

polític; els que manen l'exerceixen, però els que no ho fan estan desitjant fer-ho per també exercir aquest control. En el fons, sempre m'ha donat la sensació que ningú ha tingut mai clar què és el que han de fer la ràdio i televisions públiques, i que només les han utilitzat com a eina de poder. També haig de dir que en el cas de Catalunya les públiques han estat una eina important pel que fa a la normalització lingüística, però fins i tot diria que en aquest camp també hi ha hagut una certa regressió, perquè una cosa és fer-li una entrevista a un personatge que no parla el català, però una altra és el que fan alguns en aquests programes d'entreteniment, que utilitzen amb la mateixa naturalitat el català i el castellà, per aquesta mena de suposat bilingüisme del país, en el que jo

no hi crec. Tothom té una llengua.

▲ *Tothom té una llengua, però el país en té dues, no?*

— Perquè així es va acceptar en el moment de redactar l'Estatut d'Autonomia. La llengua del país és només una. En fi, en aquest tema sempre he estat una mica radical... i mira que tinc molts bons amics i amigues que no combreguen amb mi en això!

▲ *Tornant al seu cas, sempre m'ha semblat que la Comissió de Defensa del Col·legi era massa prudent, ja que no sentència, es limita a exposar els problemes d'algú, a demanar explicacions a qui els ha causat i a publicar-ne un resum anual.*

— Jo feia relativament poc que era al

davant de la comissió de defensa, i per tant només m'han arribat els últims casos. El que passa és que moltes vegades es fa molt difícil intentar solucionar el problema d'una manera més contundent, perquè els arguments són tan poc sòlids com un "jo he dit", "tu has dit", etc. Alguns casos més excepcionals es passen al Consell de l'Audiovisual, que pot determinar fins i tot amb més llibertat.

▲ *I amb més eines, imagino.*

Sí, perquè la comissió l'únic que pot fer és acollir aquesta empara que sol·liciten els col·legiats i les col·legiades, estudiar primer la part de la persona demandant, que sempre és el company o companya que se sent agredit, adreçar-se després a les persones o l'empresa que hi ha al darrera d'aquesta suposada agressió, i aleshores intentar conciliar una mica entre les dues bandes. En alguns casos s'ha arribat a conciliacions, però en altres ha estat molt difícil.

▲ *En l'últim informe fins i tot surt un cas en què el director d'un mitjà a qui se li ha demanat la seva versió sobre uns fets ha passat olímpicament de contestar.*

— Sí, però de totes maneres tothom coneix aquest director, que té per hàbit no contestar o no posar-se al telèfon. I que consti que aquest no és un cas que jo hagi portat directament. De totes formes, desenganyem-nos, els empresaris sempre acaben tenint la paella pel mànec, i els empresaris periodístics no són diferents dels altres.

▲ *En definitiva, que no li sembla que la línia de la Comissió de Defensa, com la del Col·legi en general, sigui d'extrema prudència.*

— És que jo crec que, en línies generals, la nova junta del Col·legi ha pres decisions més rotundes d'ençà dels diferents conflictes. La junta està molt renovada, amb gent jove que té un esperit força combatiu.

► "Avui no hi ha ningú que aixequi la bandera per Ràdio 4, ni tan sols els partits d'esquerra"

▲ *És cert que hi ha com una mena d'onada de declaracions d'intencions i de voluntat de reafirmar la independència de la professió, però de moment tot s'ha quedat en paraules, que no dic que no sigui important com a primer pas.*

— Ja hi arribarem. El que sí puc dir és que algun enfrontament fort hi ha hagut, que el degà ha hagut de mantenir el tipus amb fermesa i ho ha fet, i penso que això és un tanto per a la junta del col·legi.

▲ *Es refereix al cas d'una agència estatal de notícies.*

— Exactament.

▲ *Vostè es va presentar de número 4 de la llista d'IC per Barcelona a les darreres municipals, i no va sortir escollida pels pèls. Pensa tornar a repetir aquesta incursió en la política?*

— No, no, no, estic a l'hivernacle. La veritat és que m'hauria fet il·lusió treballar a l'ajuntament, en l'ambient municipal sempre m'he mogut molt bé. Justament vaig començar treballant en un programa que es deia "Viure a Barcelona", amb l'Antoni Serra, que és una de les tres persones en la meua vida professional que han tingut més incidència (les altres són l'Enric Frigola i l'Anna Balletbó). En fi, que em sembla que m'ha passat aquest moment, però no sento cap recança ▲

"I tant que la nostra professió és masculista!"

▲ *Fa sis anys de la creació de l'Associació de Dones Periodistes. Quin balanç en fa?*

— La nostra professió és molt individualista, i engrescar-se a formar part d'una associació que per altra banda té un component feminista important a vegades és difícil. Ens hem anat consolidant de mica en mica, els premis "card i lliuri" han fet molt, com també ho han fet els diversos cursos i seminaris sobre tecnologia.

▲ *Em sembla que hi ha encara moltes companyes que no acaben de veure-hi cap sentit en aquest lobby fement a la professió.*

— No ho veuen clar, però en canvi l'estudi últim que vam fer nosaltres sobre la situació de la professió continua demostrant que, tot i que la presència de la dona és majoritària en el món periodístic, no es correspon de vegades ni en la igualtat de salari ni tampoc amb el fet que tinguin poder de decisió. Les coses van encara molt lentament. I una altra cosa que em sembla absolutament kafkiana és la qüestió del gènere; no tant com es comenten les notícies de les que són protagonistes les dones, sinó com són tractades les dones i com les notícies de safareig continuen tenint un lloc preeminent en la premsa d'informació general, la qual cosa prova que aquesta està perdent una mica l'oremus. Per exem-

ple, ahir a la nit vaig veure un anunci d'un cotxe en el que una senyora despampanant es comença a despullar fins a quedar-se en roba interior, surt un cotxe, s'hi fica, i acaba quan ella treu les calces per la finestra. Em vaig quedar al·lucinat. Llavors penso de què serveix l'Institut Català de la Dona, o l'Institut de la Mujer?, com es pot tolerar que una televisió pública, i encara que fos privada, admeti un anunci d'aquesta mena? Jo penso que aquestes associacions com la nostra, o la xarxa de dones periodistes europees, o el lobby de dones que hi ha a Barcelona contribueixen a canviar aquests esquemes.

▲ *Diria, doncs, que la nostra és una professió masculista?*

I tant! Com a mínim ho és el comportament de la professió.

▲ *Ha evolucionat positivament en aquests sis anys?*

Què va! Malgrat la nostra insistència, dissortadament la incidència no ha estat la que ens hauria agradat. L'any passat vam donar el card als directors dels diaris d'informació general i esportius del país, precisament per aquesta actitud que tenen enfront del gènere. I els únics que van tenir prou valor per venir, cosa que no els hi agraïrem mai prou, van ser el Lluís Bassets, d'*El País*, i el Rafael Jorba, en representació de *La Vanguardia* ▲